

BIULETYN Związku Polskie Mięso

2 marca 2020 roku, numer 133

■ WYDARZENIA

- Rusza Platforma Żywnościowa
- KE proponuje złagodzenie zakazu paszowego „feed ban”
- Od lipca jedna inspekcja zbada żywność na każdym etapie

■ PRODUKCJA ZWIERZĘCA W CHINACH W 2019 ROKU

- Chiński urząd statystyczny podał dane m.in. na temat hodowli świń i produkcji wieprzowiny w Chinach 2019 roku

■ RYNKI EKSPORTOWE

- Nowe ograniczenia eksportowe

■ ANALIZA: WPŁYW ASF I KORONAWIRUSA NA CHIŃSKI RYNEK KURCZAKÓW

- Jak kształtowała się cena żywca i mięsa?

■ WARTO WIEDZIEĆ

- Plany EFSA na lata 2020-2022
- Postęp nad szczepionką na ASF

■ WYDARZENIA

Rusza Platforma Żywnościowa

– To jest początek porządkowania, budowania uczciwego rynku rolnego – tak określił minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski zmiany w obrocie rolnym w związku z uruchomieniem pilotażu Platformy Żywnościowej.

Platforma Żywnościowa Giełdowego Rynku Towarów Rolno-Spożywczych rusza do 1 marca 2020 roku.

– Od marca będą odbywały się transakcje rzeczywiste, czyli spotowe na pszenicę, a kolejnych miesiącach będą uruchamiane inne gatunki zbóż oraz kukurydza, a także rzepak – poinformował minister.

Zwrócił uwagę, że te transakcje dadzą nowe możliwości dużym producentom, ale także i małym, którzy będą dobrze zorganizowani w ramach grup producenckich czy spółdzielni.

– Platforma to możliwość uzyskania odpowiedniej, takiej jaka jest na rynku ceny i jednocześnie gwarancja pewności transakcji – podkreślił minister Jan Krzysztof Ardanowski.

Według ministra zapobiegnie to sytuacjom, w których producenci tracili towar i należą za niego zapłatę. To kolejny krok do eliminacji okradania rolników.

– Jednocześnie jest to pokazywanie poziomu cen jakie kształtują się realnie na rynku, a to ważna dla rolników informacja, zwłaszcza na rynkach lokalnych – dodał minister. Szef resortu z uznaniem podkreślił szybki przebieg prac jakie wykonały: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz Giełda Papierów Wartościowych, aby od marca mógł być uruchomiony pilotaż, a od sierpnia Platforma Żywnościowa.

Od marca do sierpnia 2020 roku będzie trwał pilotaż systemu.

KE proponuje złagodzenie zakazu paszowego „feed ban”

25 lutego 2020 roku w Brukseli odbyło się spotkanie Grupy Roboczej Komisji Europejskiej ds. TSE. Rozmowy dotyczyły możliwości wprowadzenia zmian legislacyjnych pozwalających na dopuszczenie do stosowania w żywieniu zwierząt gospodarskich (drób, trzoda chlewna) przetworzonych białek pochodzenia zwierzęcego (PAP) na określonych zasadach.

Zgodnie z zaproponowanymi przez Komisję Europejską zmianami, planowane jest dopuszczenie tzw. „krzyżowego” stosowania przetworzonych białek pochodzenia zwierzęcego w żywieniu trzody chlewnej oraz drobiu. Oznacza to, że w żywieniu trzody chlewnej możliwe będzie stosowanie PAP wyprodukowanego z ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (uppz) pochodzenia drobiowego, natomiast w żywieniu drobiu - PAP wyprodukowany z uppz pozyskanych od trzody chlewnej. Ponadto będzie możliwe żywienie trzody chlewnej oraz drobiu przetworzonymi białkami wyprodukowanymi z owadów hodowlanych.

Elementem spotkania była dyskusja oraz wymiana opinii delegatów państw członkowskich odnośnie proponowanych zmian. Przedstawiciel Komisji wyjaśnił, że wprowadzenie zmian jest obecnie możliwe, gdyż pomyślny proces walidacji przeszły metody laboratoryjne (PCR), pozwalające na wykrycie niedozwolonych białek tj. PAP z trzody chlewnej w paszy dla trzody chlewnej i PAP z drobiu w paszy dla drobiu.

Dodatkowo w Komisji Europejskiej jest obecnie promowana polityka „green deal” polegająca na stwarzaniu możliwości prawnych do jak najefektywniejszego wykorzystania już wytworzonych zasobów i ograniczania negatywnego wpływu na środowisko. W tę politykę wpisuje się jak najszerze wykorzystanie przetworzonych białek zwierzęcych powstałych z już wygenerowanych odpadów rzeźnianych do żywienia zwierząt. Z punktu widzenia środowiska jest to bardziej ekologiczne niż zasiewanie kolejnych terenów pod uprawę roślin z przeznaczeniem na pasze. Ponadto wprowadzenie tzw. „skarmiania krzyżowego” może przyczynić się do spadku cen żywności.

Dodatkowo, na wniosek Europejskiej Organizacji Białek Pochodzenia Zwierzęcego EAPA, podniesiony został temat, aby równolegle do wprowadzenia „skarmiania krzyżowego” umożliwić wprowadzenie produktów z krwi bydłowej do żywienia zwierząt akwakultury oraz trzody chlewnej, a także produktów z krwi wieprzowej w preparatach mlekozastępczych dla cieląt. Aktualnie możliwe jest stosowanie produktów z krwi zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze w żywieniu zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze. Przedstawiciel Komisji poinformował, że prześle propozycję organizacji EAPA do EFSA w celu oszacowania ryzyka dla wprowadzenia takich materiałów paszowych do łańcucha żywieniowego zwierząt w kontekście zagrożenia BSE.

Dyskusja w tej sprawie będzie kontynuowana na kolejnych spotkaniach Grupy Roboczej Komisji Europejskiej ds. TSE.

Od lipca jedna inspekcja zbada żywność na każdym etapie

Od lipca nastąpi fuzja kontroli jakości żywności w jednej wyspecjalizowanej instytucji – Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS).

– Zakończył się proces legislacyjny i 25 lutego bieżącego roku Prezydent RP Andrzej Duda podpisał znowelizowaną ustawę o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Nowe przepisy wchodzi w życie 1 lipca 2020 roku – poinformował podczas konferencji prasowej minister rolnictwa i rozwoju wsi Jan Krzysztof Ardanowski.

O zmianach w systemie kontroli żywności informowali także: prezes Urzędu Ochrony Konsumenta i Konkurencji Tomasz Chróstny oraz główny inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych Andrzej Romaniuk.

– W ubiegłym roku wyeksportowaliśmy żywność o wartości około 32 mld euro. Naszą strategię opieramy na najwyższych standardach jakości żywności. Chcemy też, aby żywność, która trafia na polski rynek była żywnością bezpieczną i wysokiej jakości – podkreślił minister Ardanowski.

Szef resortu rolnictwa zwrócił uwagę, na nowe możliwości jakie daje współczesne rolnictwo, a także na bardzo wysokie wymagania odnośnie bezpieczeństwa żywności, jak i jej jakości.

Na te wyzwania odpowiadają także zmiany organizacyjne, które wprowadza znowelizowana ustawa.

– Od lipca jedna inspekcja będzie badała żywność na etapie producenta, przetwórcy, importu i sklepów detalicznych. Będzie to pełna kontrola żywności „od pola do stołu”. Przyłączenie do Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych części Inspekcji Handlowej sprawia, że kontrola będzie obejmowała kompleksowo wszystkie etapy: produkcję, import, przetwórstwo, transport, przechowywanie i handel. To nowa jakość – powiedział minister.

Szef resortu rolnictwa stwierdził ponadto, że ważną rolę w zapewnieniu właściwej jakości żywności odgrywają organizacje konsumenckie i inne organizacje pozarządowe. Zaapelował o zgłaszanie wszelkich przypadków fałszowania, złego oznakowania i innych nieprawidłowości. – Taka postawa pozwoli na eliminowanie zachowań nieetycznych w całym łańcuchu żywnościowym – zaznaczył Jan Krzysztof Ardanowski.

Minister poinformował, że opracowany został Kodeks Etyki Żywnościowej, który był przedmiotem dyskusji i uzgodnień z przedstawicielami organizacji zajmujących się produkcją żywności i jej obrotem oraz specjalistami z zakresu etyki gospodarczej i żywnościowej.

Kodeks nawiązuje do opisywanych w okresie międzywojennym przez Maurycego Allerhanda dobrych obyczajów kupieckich, do których odsyłał przedwojenny Kodeks spółek handlowych.

– Nie jesteśmy w stanie kontrolować wszystkiego. Siłą rzeczy kontrole zawsze będą wyrwykowe i dlatego tak ważne jest stosowanie zasad etyki w całym łańcuchu żywnościowym przez wszystkich jego uczestników – podkreślił minister.

Prezes UOKiK Tomasz Chróstny powiedział, że aby kontrole były efektywne muszą być kompleksowe i wyspecjalizowane.

„Mała fuzja”, jak nazwał Prezes UOKiK wprowadzane ustawą zmiany, przyczyni się do poprawy sytuacji konsumentów. Teraz wszystkie kompetencje kontrolne „od pola do stołu” będą w jednej instytucji.

– Po zmianach Inspekcja Handlowa będzie się mogła skoncentrować na kontroli jakości, bezpieczeństwa i oznakowania produktów nieżywnościowych, np. paliw, zabawek, ubrań czy sprzętu elektronicznego oraz usług. Tak jak dotąd będzie także udzielać porad konsumentom i pomagać im w polubownym rozstrzygnięciu sporów z przedsiębiorcami – mówi prezes Tomasz Chróstny,

Główny inspektor JHARS Andrzej Romaniuk zwrócił uwagę na wzmocnienie kierowanej przez niego instytucji.

– Uzyskaliśmy wzmocnienie osobowe i organizacyjne. Przechodzi do nas pięć specjalistycznych laboratoriów i około 150 osób – podkreślił szef inspekcji.

Poinformował również, że dzięki nowym rozwiązaniom legislacyjnym inspektorzy wojewódzcy i ich zastępcy zostali włączeni do służby cywilnej.

Szefowie instytucji kontrolnych podkreślili, że oprócz ustawowych kar możliwych do zastosowania, jedna z najbardziej dokuczliwych będzie publikowanie pełnych nazw nieuczciwych producentów oraz szczegółowych danych dotyczących zakwestionowanych produktów.

■ PRODUKCJA ZWIERZĘCA W CHINACH W 2019 ROKU

PRODUKCJA ZWIERZĘCA W CHINACH W LATACH 2018 - 2019

Rodzaj produktu	2018		2019	
	Wielkość	Zmiana % r/r	Wielkość	Zmiana % r/r
Produkcja mięsna ogółem (wieprzowina, drób, wołowina, jagnięcina)	85,17 mln ton	- 0,3%	76,49 mln ton	-10,2%
wieprzowina	54,04 mln ton	- 0,9%	42,55 mln ton	-21,3%
wołowina	6,44 mln ton	+ 1,5%	6,67 mln ton	+3,6%
jagnięcina	4,75 mln ton	+ 0,8%	4,88 mln ton	+2,6%
drób	19,94 mln ton	+ 0,6%	22,39 mln ton	+12,3%
jaja drobiowe	31,28 mln ton	+ 1,0%	33,09 mln ton	+5,8%
mleko	30,75 mln ton	+ 1,2%	32,01 mln ton	+4,1%
pogłowie świń	428,17 mln sztuk	+ 3,0%	310,41 mln sztuk	-27,5%
ubój świń	693,82 mln sztuk	+ 1,2%	544,19 mln	-21,6%

Źródło: China National Bureau of Statistic.

Według danych Chińskiego Państwowego Biura Statystycznego (CPBS) tylko hodowla świń odnotowała spadki. Pozostałe rynki mięsne wzrosły. Rok do roku pogłowie świń w Chinach zmniejszyło się o 149 mln sztuk zwierząt (-21,6%), a produkcji wieprzowiny spadła 54,04 mln ton do 42,55 mln ton, to jest mniej o 21,3%.

Najbardziej wzrosła produkcja drobiu. Rok do roku jest to wzrost o 12,3%. W ubiegłym roku w Chinach mięsa drobiowego wyprodukowano 22,39 mln ton, podczas gdy w 2018 roku było to 19,94 mln ton.

Wołowiny w Państwie Środka wyprodukowano w ubiegłym roku 6,67 mln ton. Jest to więcej 3,6%.

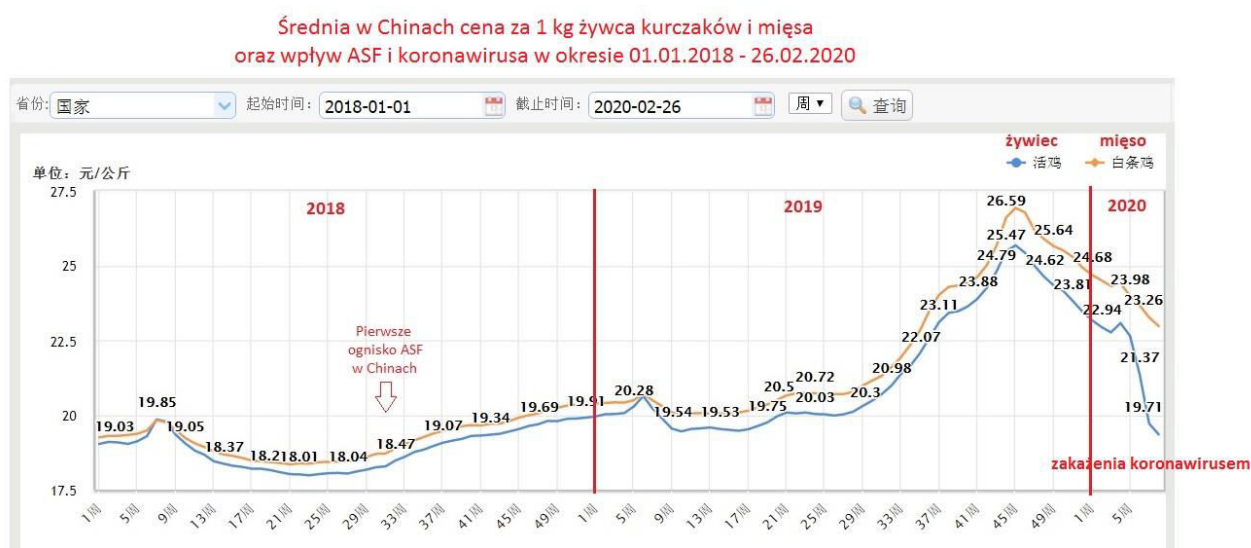
■ RYNKI EKSPORTOWE

Rozszerzenie przez Hongkong ograniczeń importowych w związku z nowymi ogniskami wysoce zjadliwej grypy ptaków w Polsce

W związku z potwierdzeniem ognisk wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N8 w stadach drobiu w powiatach kędzierzyńsko-kozielskim (woj. opolskie), gliwickim (woj. śląskie), sieradzkim (woj. łódzkie), łowickim woj. łódzkie), łódzkim wschodnim (woj. łódzkie) oraz poddębickim (woj. łódzkie) władze Hongkongu wprowadziły od dnia 4 lutego 2020 r. tymczasowy zakaz importu z w/w powiatów mięsa drobiowego (tusze, elementów, podrobów) oraz produktów drobiowych (w tym jaj) przeznaczonych do spożycia przez ludzi.

■ ANALIZA: WPŁYW ASF I KORONAWIRUSA NA CHIŃSKI RYNEK KURCZAKÓW

Jak w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 26 lutego 2020 roku kształtowała się w Chinach średnia cena żywca kurczaków i mięsa z kurczaków oraz jak wpłynęły na nią w epidemia afrykańskiego pomoru świń (ASF) i epidemia koronawirusa?

Źródło: xmy.agri.cn /chińskie ministerstwo rolnictwa.

Pierwsze w Chinach ognisko ASF miało miejsce 3 sierpnia 2018 roku. Z kolei epidemia koronawirusa rozpoczęła się w połowie grudnia 2019 roku.

Jak widać na poniższym wykresie cen zarówno żywca jak mięsa do sierpnia 2019 roku była na dość stabilnym poziomie. Wzrosty rozpoczęły się od połowy sierpnia, a swoje maksimum osiągnęły w październiku. Były one spowodowane zamieszczeniem spekulacyjnym na rynku wieprzowym, co z kolei było związane z pogłoskami o brakach wieprzowiny. Interwencje rządu w Pekinie w postaci aukcji wieprzowiny ze strategicznych rezerw państwowych zatrzymały spekulacyjne wzrosty cen wieprzowiny co też przełożyło się na spadki na pozostałych mięsnych rynkach.

Jak widać z wykresu wybuch w połowie grudnia 2019 roku epidemii korona wirusa nie miał żadnego wpływu na wzrost cen kurczaków. Ceny systematycznie spadają i wygląda na to, że powróciły do trendu sprzed sierpnia 2019 roku.

■ WARTO WIEDZIEĆ

Plany EFSA na 2020-2022

Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) – agencja Unii Europejskiej EFSA opublikowała dokument programowy na lata 2020–2022 „*Programming document 2020-2022. Protecting consumers' health with independent scientific advice on the food chain*”

EFSA we wstępie do dokumentu podkreśliła, że na przyszłe planowanie duży wpływ będzie miało również rozporządzenie w sprawie przejrzystości i trwałości oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym, zatwierdzone w 2019 r. przez Parlament Europejski oraz priorytety nowej Komisji Europejskiej – najbardziej istotne z punktu widzenia EFSA to Europejski Zielony Ład.

Program na lata 2020–2022 EFSA ma za zadanie dostarczać i przekazywać wysokiej jakości, terminowe i niezależne doradztwo naukowe dla europejskich podmiotów zarządzających ryzykiem w zakresie całego łańcucha pokarmowego. Agencja będzie ściśle współpracować z partnerami, czyli krajowymi instytucjami bezpieczeństwa żywności w państwach członkowskich UE oraz siostrzanych agencjach europejskich.

Link do dokumentu:

https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/amp2022.pdf

Postęp nad szczepionką na ASF

Międzynarodowy zespół naukowców, w tym dwoje Polaków, zmapowało genom wirusa ASF. Ich badania znacznie pomogą w walce z tą chorobą.

Więcej o tym można przeczytać pod poniższymi linkami:

<https://www.ucl.ac.uk/news/2020/feb/african-swine-fever-virus-genome-mapped>

<https://jvi.asm.org/content/early/2020/02/14/JVI.00119-20>

Redakcja Biuletynu
Związek Polskie Mięso

Ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa

Tel: +48 22 830 26 56
Fax: +48 22 830 16 48

info@polskie-mieso.pl
www.polskie-mieso.pl

Biuletyn przygotował Jacek Strzelecki
jacek@polskie-mieso.pl